

Posudek oponenta disertační práce

Název disertační práce: **Energie a životní prostředí z právního pohledu**

Autor disertační práce: **Mgr. Jiří Pokorný**

Školitel: prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.

Datum uzavření rukopisu: 31. srpna 2017

Obsah a cíle disertační práce

Oponovaná doktorská disertační práce se zabývá tématem vztahů mezi energiemi, životním prostředím a právem. Jak uvádí autor disertační práce Mgr. Jiří Pokorný v úvodu, lidstvo je na počátku 21. století vysoce závislé na energiích, zejména na energii elektrické. Kromě výhod pro zajištění kvalitního života jsou zde rizika spojená s nevratným poškozením planety Země. Kam bude vývoj směřovat, značně závisí na tom, jak bude lidstvo s energiemi nakládat. Jedním z nástrojů, které by měly lidstvu umožnit zachování jeho populace, je právo a jeho právní nástroje. Jedná se o nesmírně složitou a širokou problematiku, která v sobě kombinuje různé oblasti práva s významným přesahem do věcné problematiky. Z tohoto důvodu se autor ve své disertační práci zaměřil pouze na vybrané části, které se věcně vztahují zejména k energii elektrické a tepelné. Konkrétně se jedná o jejich získávání, přenos, spotřebu a úpravu pomocí nástrojů koncepčních, administrativních a ekonomických napříč jednotlivými úrovněmi právní úpravy dle kritéria prostoru. Autor se zabýval klasickou trojčlenkou, tedy od právní úpravy mezinárodní, přes evropskou po národní.

Hodnocená disertační práce o rozsahu 253 stran (včetně příloh) je členěna (mimo úvodu a závěru) do tří hlavní částí, které jsou dále děleny na kapitoly a podkapitoly. Vlastní text disertační práce činí 231 stran. Členění a struktura hodnocené práce jsou systematické a logické, vhodně na sebe navazují.

V úvodu disertační práce si autor vymezil tři cíle práce, a to jednak vymezit a potvrdit či vyvrátit významnější roli koncepčních nástrojů ve vymezeném tématu. Za druhé, přinést

shrnutí nejdůležitějších právních nástrojů, které jsou ve vztahu energie-životní prostředí používány, a zjistit, zda jejich dopady odpovídají teorii. Posledním cílem bylo ukázat vzájemnou provázanost právní regulace.

Jádrem vědeckého výzkumu autora a vlastní disertační práce je část I., zabývající se koncepčními nástroji v rámci zvoleného tématu. Autor vymezuje pojem koncepčních nástrojů a jejich charakter, a uvádí i jejich nedostatky. Poté se již podrobně věnuje popisu a analýze koncepčních nástrojů klíčových pro vztah energie a ochrany životního prostředí, v členění dle mezinárodního, evropského a národního práva. Tato první část zahrnuje téměř polovinu celé disertační práce. Tady mám malou připomínku, u české právní úpravy se autor zabývá Politikou územního rozvoje, avšak nikoliv již úlohou dalších koncepčních nástrojů územního plánování. Část II. nazírá na stejné téma z pohledu administrativně právních nástrojů. Opět autor analyzuje jejich význam, postavení a charakter v systému práva životního prostředí a poté se věnuje opět jednotlivým klíčovým druhům. Zatímco pasáže o mezinárodní a evropské právní úpravě jsou standardní úrovně, kap. 2.4. věnovaná české právní úpravě působí poněkud syrově a roztržitě. Například autor zde provádí analýzu posuzování vlivů energetických projektů na životní prostředí, ale mohl se také zabývat možnými konsekvencemi realizačních nástrojů dle stavebního zákona, jakožto procesů na posuzování vlivů navazujících, resp. v některých případech posuzování vlivů integrujících. Část III. je věnována ekonomickým nástrojům. Autor zpracoval zejména obchodování s emisními povolenkami, dotacím, podporám a zvýhodněným půjčkám. I ekonomické nástroje jsou pojaty dle úrovně mezinárodní, evropské a národní. Drobnou výhradu mám k členění výkladu, když v subkap. 3.4.3. nazvané Ekonomické nástroje v horním právu autor uvádí nesystematicky ekonomické nástroje podle zákona o ochraně ovzduší.

Autor zjevně věnoval největší pozornost části I., ostatní dvě jsou spíše doplňující, i když koncepční a administrativní nástroje se vhodně prolínají.

Za zajímavé považuji závěry na str. 220 až 229. V závěrech autor přehledně shrnuje zásadní poznatky z jednotlivých kapitol, odpovídá na vytčené cíle z kapitoly Úvod a místy uvádí i návrhy *de lege ferenda*. Závěry mohou vhodně posloužit k diskusi při ústní obhajobě.

Práce s odbornou literaturou

Pokud jde o práci s odbornou literaturou a dalšími prameny, oponovaná disertační práce je vybavena opravdu bohatým poznámkovým aparátem. Autor důsledně citoval použité prameny a odbornou literaturu, často a správně. Seznam použitých pramenů uvedl v přílohách. Autor byl poněkud v nevýhodě, jelikož k tématu dosud neexistuje dostatek právnické odborné literatury (čest výjimkám, jako monografie O.Víchy o horním a energetickém právu či kolektiv autorů komentáře k energetickému zákonu). Na druhou stranu měl k dispozici značné množství elektronických pramenů a environmentálně politických dokumentů, z kterých bohatě čerpal.

Formální náležitosti

Pokud jde o formální požadavky na tento typ kvalifikační práce, tyto autor rovněž splnil. Seznam použitých pramenů je uveden řádně v přílohách v příslušné struktuře. Oceňuji, že autor zařadil na str.232 a 233 i vlastní přílohy, zajímavě dokreslující předchozí výklad.

Práce je psána bez zjevných gramatických chyb, místy se objevují ovšem překlepy či neobratné formulace.

Další připomínky:

Str.136 u zmínky čl.12 LZPS měl autor odkázat na aktuální nález ÚS Zn. Pl. ÚS 2/2017. z 25.7.2017.

Str.137 upozorňuji, že u SEA je výstupem jen stanovisko, nikoliv závazné stanovisko.

Str.158 u lithia chybí odkaz na zdroj informací.

Str.177 principy u nového atomového práva jsou poněkud povrchně zpracované.

Str.186 první odstavec uprostřed autor zaměnil ekonomické nástroje za administrativní.

Str.195 zákon 383/2012 Sb. je pouze zmíněn, ale není rozebrán z pohledu české právní úpravy ekonomických nástrojů.

Závěr

Předložená disertační práce Mgr. Jiřího Pokorného splnila cíle, které si autor při jejím zpracování stanovil v úvodu. Toto opírám hlavně o kapitolu Závěr (str. 219 – 229). Konstatuji, že práce jako celek v zásadě odpovídá požadavkům na disertační práce z oboru právo životního prostředí. Vědecký přínos spatřuji zejména v části I. Dle mého názoru dosud

takto rozsahem i podrobností se na PFUK žádný doktorand nad úlohou koncepčních nástrojů ochrany životního prostředí ve vztahu k energetice nezabýval. I proto snad lze odpustit občasné terminologické nepřesnosti, nedodělky či drobné chyby. Oponovaný text je faktograficky bohatý, věcná i právní stránka je vyvážená, i když v některých pasážích technická a filosofická stránka převyšuje stránku právní. Z hlediska použitých vědeckých metod sice převažuje deskripce, ale autor využil i jiné obvyklé vědecké metody. Jedná se tak o standardní přístup. Přes výše uvedené dílčí připomínky uvádím, že autor prokázal schopnost samostatné tvůrčí vědecké práce, jakož i schopnost její výsledky kvalifikovaným způsobem dále zprostředkovat ve formě této disertační práce.

Předloženou **disertační práci Mgr. Jiřího Pokorného** proto v souladu s čl. 66 Pravidel pro organizaci studia na PFUK **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

Otázka k obhajobě

K ústní obhajobě navrhuji, aby se doktorand zamyslel nad úlohou koncepčních nástrojů územního plánování z hlediska aktuálních záměrů otvírek nových dobývacích prostorů na území České republiky.

V Passau, dne 20. září 2017

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.
oponent